

शब्दाः

तकारान्तः पुंलिङ्गो मरुत् शब्दः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमा विभक्तिः	मरुत्	मरुतौ	मरुतः
सम्बोधनप्रथमा विभक्तिः	हे मरुत्	हे मरुतौ	हे मरुतः
द्वितीया विभक्तिः	मरुतम्	मरुतौ	मरुतः
तृतीया विभक्तिः	मरुता	मरुद्भ्याम्	मरुद्भिः
चतुर्थी विभक्तिः	मरुते	मरुद्भ्याम्	मरुद्भ्यः
पञ्चमी विभक्तिः	मरुतः	मरुद्भ्याम्	मरुद्भ्यः
षष्ठी विभक्तिः	मरुतः	मरुतोः	मरुताम्
सप्तमी विभक्तिः	मरुति	मरुतोः	मरुत्सु

एवं जक्षत् , जाग्रत् , ददत् , दधत् ,शास्त्रकृत् , भिभ्यत् ,शासत् इत्यादयः ।

चकारान्तः स्त्रीलिङ्गो वाक्छब्दः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमा विभक्तिः	वाक्,वाग्	वाचौ	वाचः
सम्बोधनप्रथमा विभक्तिः	हे वाक्,हे वाग्	हे वाचौ	हे वाचः
द्वितीया विभक्तिः	वाचम्	वाचौ	वाचः
तृतीया विभक्तिः	वाचा	वाग्भ्याम्	वाग्भिः
चतुर्थी विभक्तिः	वाचे	वाग्भ्याम्	वाग्भ्यः
पञ्चमी विभक्तिः	वाचः	वाग्भ्याम्	वाग्भ्यः
षष्ठी विभक्तिः	वाचः	वाचोः	वाचाम्
सप्तमी विभक्तिः	वाचि	वाचोः	वाक्षु

एवं त्वक् शब्दः ।

नकारान्तः पुंलिङ्गो राजन् शब्दः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमा विभक्तिः	राजा	राजानौ	राजानः
सम्बोधनप्रथमा विभक्तिः	हे राजन्	हे राजानौ	हे राजानः
द्वितीया विभक्तिः	राजानम्	राजानौ	राज्ञः
तृतीया विभक्तिः	राज्ञा	राज्भ्याम्	राजभिः
चतुर्थी विभक्तिः	राज्ञे	राज्भ्याम्	राजभ्यः
पञ्चमी विभक्तिः	राज्ञः	राज्भ्याम्	राजभ्यः
षष्ठी विभक्तिः	राज्ञः	राज्ञोः	राज्ञाम्
सप्तमी विभक्तिः	राज्ञि	राज्ञोः	राजसु

एवं महिमन् , सुत्रामन् इत्यादयः ।

नकारान्तः नपुंसकलिङ्गो नामन् शब्दः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमा विभक्तिः	नाम	नाम्नी, नामनी	नामानि
सम्बोधनप्रथमा विभक्तिः	हे नाम	हे नाम्नी, हे नामनी	हे नामानि
द्वितीया विभक्तिः	नाम	नाम्नी, नामनी	नामानि
तृतीया विभक्तिः	नाम्ना	नामभ्याम्	नामभिः
चतुर्थी विभक्तिः	नाम्ने	नामभ्याम्	नामभ्यः
पञ्चमी विभक्तिः	नाम्नः	नामभ्याम्	नामभ्यः
षष्ठी विभक्तिः	नाम्नः	नाम्नोः	नाम्नाम्
सप्तमी विभक्तिः	नाम्नि, नामनि	नाम्नोः	नामसु

एवं धामन् , दामन् , व्योमन् , सुराजन् इत्यादयः ।

अकारान्तः पुलिङ्गः सर्वशब्दः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमा विभक्तिः	सर्वः	सर्वौ	सर्वे
सम्बोधनप्रथमा विभक्तिः	हे सर्व	हे सर्वौ	हे सर्वे
द्वितीया विभक्तिः	सर्वम्	सर्वौ	सर्वान्
तृतीया विभक्तिः	सर्वेण	सर्वाभ्याम्	सर्वैः
चतुर्थी विभक्तिः	सर्वस्मै	सर्वाभ्याम्	सर्वेभ्यः
पञ्चमी विभक्तिः	सर्वस्मात्	सर्वाभ्याम्	सर्वेभ्यः
षष्ठी विभक्तिः	सर्वस्य	सर्वयोः	सर्वेषाम्
सप्तमी विभक्तिः	सर्वस्मिन्	सर्वयोः	सर्वेषु

एवं विश्व-कतर-कतम-अन्य-इतर इत्यादयः ।

अकारान्तः स्त्रीलिङ्गः सर्वशब्दः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमा विभक्तिः	सर्वा	सर्वे	सर्वाः
सम्बोधनप्रथमा विभक्तिः	हे सर्वे	हे सर्वे	हे सर्वाः
द्वितीया विभक्तिः	सर्वाम्	सर्वे	सर्वाः
तृतीया विभक्तिः	सर्वया	सर्वाभ्याम्	सर्वाभिः
चतुर्थी विभक्तिः	सर्वस्यै	सर्वाभ्याम्	सर्वाभ्यः
पञ्चमी विभक्तिः	सर्वस्याः	सर्वाभ्याम्	सर्वाभ्यः
षष्ठी विभक्तिः	सर्वस्याः	सर्वयोः	सर्वासाम्
सप्तमी विभक्तिः	सर्वस्याम्	सर्वयोः	सर्वासु

एवं विश्वा-कतरा-कतमा-अन्या-इतरा इत्यादयः ।

अकारान्तः नपुंसलिङ्गः सर्वशब्दः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमा विभक्तिः	सर्वम्	सर्वे	सर्वाणि
सम्बोधनप्रथमा विभक्तिः	हे सर्वम्	हे सर्वे	हे सर्वाणि
द्वितीया विभक्तिः	सर्वम्	सर्वे	सर्वाणि
तृतीया विभक्तिः	सर्वेण	सर्वाभ्याम्	सर्वैः
चतुर्थी विभक्तिः	सर्वस्मै	सर्वाभ्याम्	सर्वेभ्यः
पञ्चमी विभक्तिः	सर्वस्मात्	सर्वाभ्याम्	सर्वेभ्यः
षष्ठी विभक्तिः	सर्वस्य	सर्वयोः	सर्वेषाम्
सप्तमी विभक्तिः	सर्वस्मिन्	सर्वयोः	सर्वेषु

मकारान्तः पुंलिङ्गः इदम् शब्दः

प्रथमा विभक्तिः	अयम्	इमौ	इमे
द्वितीया विभक्तिः	इमम्, एनम्	इमौ, एनौ	इमान्, एनान्
तृतीया विभक्तिः	अनेन, एनेन	आभ्याम्	एभिः
चतुर्थी विभक्तिः	अस्मै	आभ्याम्	एभ्यः
पञ्चमी विभक्तिः	अस्मात्	आभ्याम्	एभ्यः
षष्ठी विभक्तिः	अस्य	अनयोः, एनयोः	एषाम्
सप्तमी विभक्तिः	अस्मिन्	अनयोः, एनयोः	एषु

मकारान्तः स्त्रीलिङ्गः इदम् शब्दः

प्रथमा विभक्तिः	इयम्	इमे	इमाः
द्वितीया विभक्तिः	इमाम्, एनाम्	इमे, एने	इमाः, एनाः
तृतीया विभक्तिः	अनया, एनया	आभ्याम्	आभिः
चतुर्थी विभक्तिः	अस्यै	आभ्याम्	आभ्यः
पञ्चमी विभक्तिः	अस्याः	आभ्याम्	आभ्यः
षष्ठी विभक्तिः	अस्याः	अनयोः, एनयोः	आसाम्
सप्तमी विभक्तिः	अस्याम्	अनयोः, एनयोः	आसु

मकारान्तः नपुंसकलिङ्गः इदम् शब्दः

प्रथमा विभक्तिः	इदम्	इमे	इमानि
द्वितीया विभक्तिः	इदम्, एनत्	इमे, एने	इमानि, एनानि
तृतीया विभक्तिः	अनेन, एनेन	आभ्याम्	एभिः
चतुर्थी विभक्तिः	अस्मै	आभ्याम्	एभ्यः
पञ्चमी विभक्तिः	अस्मात्	आभ्याम्	एभ्यः
षष्ठी विभक्तिः	अस्य	अनयोः, एनयोः	एषाम्
सप्तमी विभक्तिः	अस्मिन्	अनयोः, एनयोः	एषु

धातवः

१. चिञ् - चयने - परस्मैपदी

लट् वर्तमाने

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमपुरुषः	चिनोति	चिनुतः	चिन्वन्ति
मध्यमपुरुषः	चिनोषि	चिनुथः	चिनुथ
उत्तमपुरुषः	चिनोमि	चिनुवः, चिन्वः	चिनुमः, चिन्मः

अनद्यतनभूते लङ्

प्रथमपुरुषः	अचिनोत्	अचिनुताम्	अचिन्वन्
मध्यमपुरुषः	अचिनोः	अचिनुतम्	अचिनुत
उत्तमपुरुषः	अचिनवम्	अचिनुव, अचिन्व	अचिनुम, अचिन्म

विध्याशिषोः लोट्

प्रथमपुरुषः	चिनोतु, चिनुतात्	चिनुताम्	चिन्वन्तु
मध्यमपुरुषः	चिनु, चिनुतात्	चिनुतम्	चिनुत
उत्तमपुरुषः	चिनवानि	चिनवाव	चिनवाम

विधिलिङ्

प्रथमपुरुषः	चिनुयात्	चिनुयाताम्	चिनुयुः
मध्यमपुरुषः	चिनुयाः	चिनुयातम्	चिनुयात
उत्तमपुरुषः	चिनुयाम्	चिनुयाव	चिनुयाम

भविष्यति लृट्

प्रथमपुरुषः	चेष्यति	चेष्यतः	चेष्यन्ति
मध्यमपुरुषः	चेष्यसि	चेष्यथः	चेष्यथ
उत्तमपुरुषः	चेष्यामि	चेष्यावः	चेष्यामः

२. शक् - शक्तौ - परस्मैपदी

लट् वर्तमाने

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमपुरुषः	शक्नोति	शक्नुतः	शक्नुवन्ति
मध्यमपुरुषः	शक्नोषि	शक्नुथः	शक्नुथ
उत्तमपुरुषः	शक्नोमि	शक्नुवः	शक्नुमः

अनद्यतनभूते लङ्

प्रथमपुरुषः	अशक्नोत्	अशक्नुताम्	अशक्नुवन्
मध्यमपुरुषः	अशक्नोः	अशक्नुतम्	अशक्नुत
उत्तमपुरुषः	अशक्नुवम्	अशक्नुव	अशक्नुम

विध्याशिषोः लोट्

प्रथमपुरुषः	शक्नोतु, शक्नुतात्	शक्नुताम्	शक्नुवन्तु
मध्यमपुरुषः	शक्नुहि, शक्नुतात्	शक्नुतम्	शक्नुत
उत्तमपुरुषः	शक्नवानि	शक्नवाव	शक्नवाम

विधिलिङ्

प्रथमपुरुषः	शक्नुयात्	शक्नुयाताम्	शक्नुयुः
मध्यमपुरुषः	शक्नुयाः	शक्नुयातम्	शक्नुयात
उत्तमपुरुषः	शक्नुयाम्	शक्नुयाव	शक्नुयाम

भविष्यति लृट्

प्रथमपुरुषः	शक्ष्यति	शक्ष्यतः	शक्ष्यन्ति
मध्यमपुरुषः	शक्ष्यसि	शक्ष्यथः	शक्ष्यथ
उत्तमपुरुषः	शक्ष्यामि	शक्ष्यावः	शक्ष्यामः

३. आप् - व्याप्तौ - परस्मैपदी

लट् वर्तमाने

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमपुरुषः	आप्नोति	आप्नुतः	आप्नुवन्ति
मध्यमपुरुषः	आप्नोषि	आप्नुथः	आप्नुथ
उत्तमपुरुषः	आप्नोमि	आप्नुवः	आप्नुमः

अनघतनभूते लङ्

प्रथमपुरुषः	आप्नोत्	आप्नुताम्	आप्नुवन्
मध्यमपुरुषः	आप्नोः	आप्नुतम्	आप्नुत
उत्तमपुरुषः	आप्नुवम्	आप्नुव	आप्नुम

विध्याशिषोः लोट्

प्रथमपुरुषः	आप्नोतु, आप्नुतात्	आप्नुताम्	आप्नुवन्तु
मध्यमपुरुषः	आप्नुहि, आप्नुतात्	आप्नुतम्	आप्नुत
उत्तमपुरुषः	आप्नुवानि	आप्नुवाव	आप्नुवाम

विधिलिङ्

प्रथमपुरुषः	आप्नुयात्	आप्नुयाताम्	आप्नुयुः
मध्यमपुरुषः	आप्नुयाः	आप्नुयातम्	आप्नुयात
उत्तमपुरुषः	आप्नुयाम्	आप्नुयाव	आप्नुयाम

भविष्यति लृट्

प्रथमपुरुषः	आप्स्यति	आप्स्यतः	आप्स्यन्ति
मध्यमपुरुषः	आप्स्यसि	आप्स्यथः	आप्स्यथ
उत्तमपुरुषः	आप्स्यामि	आप्स्यावः	आप्स्यामः

४. मिल (मिल्) - सङ्गमे - परस्मैपदी

लट् वर्तमाने

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमपुरुषः	मिलति	मिलतः	मिलन्ति
मध्यमपुरुषः	मिलसि	मिलथः	मिलथ
उत्तमपुरुषः	मिलामि	मिलावः	मिलामः

अनद्यतनभूते लङ्

प्रथमपुरुषः	अमिलत्	अमिलताम्	अमिलन्
मध्यमपुरुषः	अमिलः	अमिलतम्	अमिलत
उत्तमपुरुषः	अमिलम्	अमिलाव	अमिलाव

विध्याशिषोः लोट्

प्रथमपुरुषः	मिलतु, मिलतात्	मिलताम्	मिलन्तु
मध्यमपुरुषः	मिल, मिलतात्	मिलतम्	मिलत
उत्तमपुरुषः	मिलानि	मिलाव	मिलाम

विधिलिङ्

प्रथमपुरुषः	मिलेत्	मिलेताम्	मिलेयुः
मध्यमपुरुषः	मिलेः	मिलेतम्	मिलेत
उत्तमपुरुषः	मिलेयम्	मिलेव	मिलेम

भविष्यति लृट्

प्रथमपुरुषः	मेलिष्यति	मेलिष्यतः	मेलिष्यन्ति
मध्यमपुरुषः	मेलिष्यसि	मेलिष्यथः	मेलिष्यथ
उत्तमपुरुषः	मेलिष्यामि	मेलिष्यावः	मेलिष्यामः

५. प्रच्छ - ज्ञीप्सायाम् - परस्मैपदी

लट् वर्तमाने

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमपुरुषः	पृच्छति	पृच्छतः	पृच्छन्ति
मध्यमपुरुषः	पृच्छसि	पृच्छथः	पृच्छथ
उत्तमपुरुषः	पृच्छामि	पृच्छावः	पृच्छामः

अनद्यतनभूते लङ्

प्रथमपुरुषः	अपृच्छत्	अपृच्छताम्	अपृच्छन्
मध्यमपुरुषः	अपृच्छः	अपृच्छतम्	अपृच्छत
उत्तमपुरुषः	अपृच्छम्	अपृच्छाव	अपृच्छाव

विध्याशिषोः लोट्

प्रथमपुरुषः	पृच्छतु, पृच्छतात्	पृच्छताम्	पृच्छन्तु
मध्यमपुरुषः	पृच्छ, पृच्छतात्	पृच्छतम्	पृच्छत
उत्तमपुरुषः	पृच्छानि	पृच्छाव	पृच्छाम

विधिलिङ्

प्रथमपुरुषः	पृच्छेत्	पृच्छेताम्	पृच्छेयुः
मध्यमपुरुषः	पृच्छेः	पृच्छेतम्	पृच्छेत
उत्तमपुरुषः	पृच्छेयम्	पृच्छेव	पृच्छेम

भविष्यति लृट्

प्रथमपुरुषः	प्रक्ष्यति	प्रक्ष्यतः	प्रक्ष्यन्ति
मध्यमपुरुषः	प्रक्ष्यसि	प्रक्ष्यथः	प्रक्ष्यथ
उत्तमपुरुषः	प्रक्ष्यामि	प्रक्ष्यावः	प्रक्ष्यामः

६. कथ - वाक्यप्रबन्धे - परस्मैपदी

लट् वर्तमाने

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमपुरुषः	कथयति	कथयतः	कथयन्ति
मध्यमपुरुषः	कथयसि	कथयथः	कथयथ
उत्तमपुरुषः	कथयामि	कथयावः	कथयामः

अनद्यतनभूते लङ्

प्रथमपुरुषः	अकथयत्	अकथयताम्	अकथयन्
मध्यमपुरुषः	अकथयः	अकथयतम्	अकथयत
उत्तमपुरुषः	अकथयम्	अकथयाव	अकथयाम

विध्याशिषोः लोट्

प्रथमपुरुषः	कथयतु, कथयतात्	कथयताम्	कथयन्तु
मध्यमपुरुषः	कथय, कथयतात्	कथयतम्	कथयत
उत्तमपुरुषः	कथयानि	कथयाव	कथयाम

विधिलिङ्

प्रथमपुरुषः	कथयेत्	कथयेताम्	कथयेयुः
प्रथमपुरुषः	कथयेः	कथयेतम्	कथयेत
उत्तमपुरुषः	कथयेयम्	कथयेव	कथयेम

भविष्यति लृट्

प्रथमपुरुषः	कथयिष्यति	कथयिष्यतः	कथयिष्यन्ति
मध्यमपुरुषः	कथयिष्यसि	कथयिष्यथः	कथयिष्यथ
उत्तमपुरुषः	कथयिष्यामि	कथयिष्यावः	कथयिष्यामः

७. युज - संयमने - परस्मैपदी

लट् वर्तमाने

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमपुरुषः	योजयति	योजयतः	योजयन्ति
मध्यमपुरुषः	योजयसि	योजयथः	योजयथ
उत्तमपुरुषः	योजयामि	योजयावः	योजयामः

अनघतनभूते लङ्

प्रथमपुरुषः	अयोजयत्	अयोजयताम्	अयोजयन्
मध्यमपुरुषः	अयोजयः	अयोजयतम्	अयोजयत
उत्तमपुरुषः	अयोजयम्	अयोजयाव	अयोजयाम

विध्याशिषोः लोट्

प्रथमपुरुषः	योजयतु, योजयतात्	योजयताम्	योजयन्तु
मध्यमपुरुषः	योजय, योजयतात्	योजयतम्	योजयत
उत्तमपुरुषः	योजयानि	योजयाव	योजयाम

विधिलिङ्

प्रथमपुरुषः	योजयेत्	योजयेताम्	योजयेयुः
मध्यमपुरुषः	योजयेः	योजयेतम्	योजयेत
उत्तमपुरुषः	योजयेयम्	योजयेव	योजयेम

भविष्यति लृट्

प्रथमपुरुषः	योजयिष्यति	योजयिष्यतः	योजयिष्यन्ति
मध्यमपुरुषः	योजयिष्यसि	योजयिष्यथः	योजयिष्यथ
उत्तमपुरुषः	योजयिष्यामि	योजयिष्यावः	योजयिष्यामः

८. शुभ - दीप्तौ - आत्मनेपदी

लट् वर्तमाने

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमपुरुषः	शोभते	शोभेते	शोभन्ते
मध्यमपुरुषः	शोभसे	शोभेथे	शोभध्वे
उत्तमपुरुषः	शोभे	शोभावहे	शोभामहे

अनद्यतनभूते लङ्

प्रथमपुरुषः	अशोभत	अशोभेताम्	अशोभन्त
मध्यमपुरुषः	अशोभथाः	अशोभेथाम्	अशोभध्वम्
उत्तमपुरुषः	अशोभे	अशोभावहि	अशोभामहि

विध्याशिषोः लोट्

प्रथमपुरुषः	शोभताम्	शोभेताम्	शोभन्ताम्
मध्यमपुरुषः	शोभस्व	शोभेथाम्	शोभध्वम्
उत्तमपुरुषः	शोभै	शोभावहै	शोभामहै

भविष्यति लृट्

प्रथमपुरुषः	शोभिष्यते	शोभिष्येते	शोभिष्यन्ते
मध्यमपुरुषः	शोभिष्यसे	शोभिष्येथे	शोभिष्यध्वे
उत्तमपुरुषः	शोभिष्ये	शोभिष्यावहे	शोभिष्यामहे

९. ज्ञा - अवबोधने - आत्मनेपदी

लट् वर्तमाने

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमपुरुषः	जानीते	जानाते	जानते
मध्यमपुरुषः	जानीषे	जानाथे	जानीध्वे
उत्तमपुरुषः	जाने	जानीवहे	जानीमहे

अनद्यतनभूते लङ्

प्रथमपुरुषः	अजानीत	अजानाताम्	अजानत
मध्यमपुरुषः	अजानीथाः	अजानाथाम्	अजानीध्वम्
उत्तमपुरुषः	अजानि	अजानीवहि	अजानीमहि

विध्याशिषोः लोट्

प्रथमपुरुषः	जानीताम्	जानाताम्	जानताम्
मध्यमपुरुषः	जानीष्व	जानाथाम्	जानीध्वम्
उत्तमपुरुषः	जानै	जानावहै	जानामहै

भविष्यति लृट्

प्रथमपुरुषः	ज्ञास्यते	ज्ञास्येते	ज्ञास्यन्ते
मध्यमपुरुषः	ज्ञास्यसे	ज्ञास्येथे	ज्ञास्यध्वे
उत्तमपुरुषः	ज्ञास्ये	ज्ञास्यावहे	ज्ञास्यामहे

పదకోశ:

అ	
అకృణ్ణితమ్	= మొక్కవోని
అఘమ్	= పాపమును
అఙ్ఙుల్యా	= వేలితో
అటనమ్	= తిరుగుట
అతీవ	= మిక్కిలి
అదత్వా	= ఇవ్వక
అనాసక్తః	= ఆసక్తిలేనివాడు
అనుజః	= తమ్ముడు
అనేకవార్మ్	= చాలాసార్లు
అభ్యాగతః	= పరిచయం కల్గిన వ్యక్తి
అర్ధకిలోమితతైల -	
పోహలికాః	= అరకిలో నూనె పొట్లాలు
అర్ధాఙ్గి	= భర్త శరీరంలో సగభాగం అయినది (భార్య)
అవశేషః	= మిగిలినది
అసకృత్	= అనేకమార్లు
అస్థీని	= ఎముకలు
ఆ	
ఆమయమ్	= రోగమును
ఆయోజితాయామ్	= ఏర్పాటుచేయబడిన
ఆరోప్య	= ఆరోపించి
ఆస్తరణాని	= చద్దరులు / తివాచీలు
ఆహవః	= యుద్ధము
ఇ	
ఇక్షుః	= చెరకు గడ
ఇత్థమ్	= ఇట్లు
ఇన్దుః	= చంద్రుడు
ఇహ	= ఇక్కడ
ఐ	
ఐదృశః	= ఇటువంటివాడు
ఉ	
ఉచ్చశృఙ్గః	= ఉన్నతమైన శిఖరం గల

ఉత్తమాఙ్గస్య	=	తలయొక్క
ఉత్థాయ	=	లేచి
ఉద్ధర్తనమ్	=	లేపనం / సున్నిపిండి రాసుకోవడం
ఉపగతః	=	దగ్గరికి వచ్చినవాడు
ఉపిత్వా	=	ఉండి / గడిపి
ఊ		
ఊర్జా	=	ఉత్సాహం / సరాలలో శక్తి
ఊర్ధ్వగతిః	=	ఉన్నతమార్గం / ఎదగడం
ఋ		
ఋకతామ్	=	ఒకే భావనను
ఋ		
ఋత్రత్యమ్	=	ఋన్నత్యము / అభివృద్ధి
క		
కణ్ఢః	=	దురద
కదలీత్వక్	=	అరటితోక్క
కదాపి	=	ఎప్పుడు కూడా
కఫహరమ్	=	తెమడ వల్ల ఏర్పడే దోషాలను పోగొట్టేది
కరకమలాభ్యామ్	=	చేతులు అనే కమలము ద్వారా
కరారవిందమ్	=	కమలము వంటి చేయి
కరేర్నిబిడం	=	చేతులతో బిగించి
కలకలకలమ్	=	అవ్వకమైన కిలకిలారావము
కవోణామ్	=	గోరువెచ్చని
కాగదస్యూతమ్	=	కాగితపు సంచి
కాచకూపి	=	గాజుగ్లాసు
కులాలః	=	కుమ్మరి
కూజితమ్	=	కూత
కేవలాథః	=	పాపి
కేవాలాదీ	=	ఒంటరిగా (ఎవ్వరికీ పెట్టకుండా భుజించేవాడు)

केसरिणः	=	సింహాలు
कोविदा	=	పండితురాలు
कोलाहलम्	=	హడాపుడిని
क्रौञ्चारिः	=	కుమారస్వామి
क्षतिः	=	గాయము
क्षयः	=	వినాశనము
क्षुत्पिपासाभ्याम्	=	ఆకలిదప్పికలచేత
क्षुधा	=	ఆకలి

ग

गण्डस्थलम्	=	కపోలం
गतानुगतिकः	=	ముందు వెళ్ళిన వారిని అనుసరించేవాడు
गर्तः	=	మార్గము గుంత
गर्तपूर्णमार्गेण	=	గుంతలతో నిండిన మార్గంతో
गरीयः	=	గొప్పది
गात्रम्	=	శరీరము
गुह्यम्	=	రహస్యం
गोरसम्	=	భూమి / తలవెంట్రుకలు

घ

घनः	=	మేఘము
-----	---	-------

च

चन्द्रकलावतंसम्	=	చంద్రుని కాంతితో శోభిస్తున్న
चारु	=	సుందరమైన
चिरं	=	చాలాకాలం
चिरात्	=	చాలాకాలం నుండి
चिरकीर्तिः	=	చాలకాలం ఉండే కీర్తి

छ

छाया	=	నీడ
छात्रवृन्दम्	=	విద్యార్థులసమూహము

ज

जरा	=	ముసలితనము
जलप्रलयः	=	నీటి ప్రళయము / నీటి విపత్తు

ज्योत्सावितानम्	=	వెన్నెలచేత విస్తరింపబడిన
जित्	=	జయించునది
ज्ञातपूर्वः	=	ముందు తెలిసినవాడు
ज्योतिर्मयम्	=	కాంతితో కూడిన / కాంతిమయమైన

त

तथेति	=	ఆ విధముగానే / అలాగే అని
तदा	=	అప్పుడు
तन्द्रा	=	నిద్రమత్తు / జడత్వం
तिन्त्रिणी	=	చింతపండు
तिरोहितम्	=	అంతర్ధానము
तुल्यम्	=	సమానమైన
तूर्णम्	=	వెంటనే
तृणखण्डम्	=	గడ్డిపరకను
तृट्	=	దప్పిక
तैलम्	=	నూనె
तौयजपत्रम्	=	తామరాకు
त्यक्त्वा	=	వదిలిపెట్టి

द

दधुम्	=	కాల్పుటకు
दन्तधावनम्	=	పళ్ళుతోముకోడము
दशाढकद्विदलगोण्यः	=	పది కందిపప్పు సంచులు
दाहः	=	మంట
दिवम्	=	స్వర్గమును
दिवि	=	ఆకాశమందు / స్వర్గమందు
दुःखितप्राणानाम्	=	దుఃఖముచేత బాధపడుతున్నవారియొక్క

दुर्देवात्	=	దురదృష్టవశాత్తు
द्विजिह्वः	=	రెండు నాలుకలున్నవాడు
द्विपः	=	వీనుగు

ध

धनसञ्चयः	=	దబ్బుకూడబెట్టుట
धीराः	=	ధైర్యవంతులు
धृत्वा	=	ధరించి
ध्वनिग्राहकम्	=	ధ్వనిని గ్రహించే యంత్రము

న:	=	మనలను / మమ్ము / మాయొక్క	పురోగమ:	=	ముందడుగు
నగ:	=	పర్వతము	పూరిత్యా	=	నింపి
నరాధమాన్	=	దుష్టమానవులను	పృథివీ / పృథ్వీ	=	భూమి
నరేంద్ర:	=	రాజు	పృష్టత:	=	వెనుకభాగం నుండి
నవనీతమ్	=	వెన్న	ప్రక్షాల్య	=	కడిగి
నవమౌక్తికమ్	=	క్రోత్తముత్యం	ప్రచుర:	=	ప్రసిద్ధిచెందిన
నారङ్గత్వక్	=	నారింజతోక్క	ప్రదత్తమ్	=	ఇవ్వబడినది
నితరామ్	=	మిక్కిలి	ప్రభూతమ్	=	మిక్కిలి
నిపుణా:	=	నేర్పరులు	ప్రాజ్ఞ:	=	పూర్ణజ్ఞాని
నిరస్య	=	నిరాకరించి	ప్రాత:	=	ప్రొద్దున
నిస్స్వార్థానుగుణేన	=	స్వార్థంలేని దానగుణం చేత	ప్రాప్య	=	పొంది
నీచైర్గతి:	=	దిగజారడము	ప్లాస్తికమ్	=	ప్లాస్టిక్
నైజమ్	=	నిజభావమును	బ		
ప			బత్ !	=	అయ్యో !
పङ్క:	=	బురద	బలావహ:	=	బలమును కలిగించునది
పథ:	=	మార్గము	విసతన్తు:	=	తామరతూడు
పయోద:	=	మేఘము	బృహదవకరకण्डोल:	=	పెద్ద చెత్తబుట్ట
పయోధి:	=	సముద్రము	భ		
పరంపరా	=	ఆనవాయితీ	భగ్నాశ:	=	విరిగిన ఆశ గలవాడు
పరాభవ:	=	అవమానము	భద్రాణి	=	శుభములు
పరివేశ:	=	వాతావరణము	भागस्वामिन:	=	పాలు పంచుకునేవారు
పరిహర్తవ్య:	=	విడువదగినవాడు	भारतीसुप्रजा:	=	భారతమాత యొక్క మంచి పుత్రుడా
పల్లవమ్	=	చిగురును	भूषणानि	=	ఆభరణములు
పల్లీషు	=	గ్రామాలల్లో	మ		
పశ్చాత్	=	తరువాత	मज्जाम्	=	గుఱ్ఱును
పాञ్చాలీ	=	ద్రౌపది	मरीचचूर्णपोटलिका:	=	మిరపపొడి పొట్లాలు
పాకపాత్రాణి	=	వంటసామాగ్రి	महत्सुखम्	=	గొప్ప సుఖమును
పామ	=	చర్మరోగము(గజ్జి)	महारणम्	=	గొప్ప యుద్ధమును
పాశ్చాత్యదేశా:	=	విదేశాలు	महाग्रहग्राहविनष्टपङ्कः	=	సూర్యుని కిరణములచే నల్లదనం కలవాడు
పిక:	=	కోకిల	मास्तु	=	వడ్డు
పిపాసా	=	దప్పిక దాహము	मार्गपार्श्वस्थ:	=	దారిప్రక్కన ఉన్న
పునర్నిర్మాణన్యాస:	=	పునర్నిర్మాణ సమితి	मालाग्रथनमिव	=	పూసగ్రుచ్చినట్లు
పురత:	=	ముందు	मिथ्याभिमान:	=	అసత్యమైన గౌరవం / అభిమానము
పురస్కార:	=	సన్మానము			

మూకా	=	మూగనైన	శీఘ్రమ్	=	వెంటనే
మూర్ఖ:	=	ఏమీ తెలియని అజ్ఞాని	శృంగాణి	=	కొమ్ములు / శిఖరములు
మృగయితుమ్	=	వెతుకుటకు	శైల:	=	పర్వతము
మృగేంద్ర:	=	సింహము	శ్రేయాंसि	=	శ్రేయస్సులను
	(య)		లేశమ్	=	కొద్దిపాటి
యత్నసాధ్యా:	=	ప్రయత్నముచేత సాధించదగినవారు	షడానన:	=	ఆరు ముఖములు కలవాడు (కుమారస్వామి)
యశ:	=	క్రీర్తి		(స)	
యూన:	=	యువకులను	సకృద్ఘమ్	=	కుటుంబంతో పాటుగా
	(ర)		సఞ్చయనమ్	=	కూడబెట్టుట
రజ్జు:	=	త్రాడు	సతతమ్	=	ఎల్లప్పుడూ
రాష్ట్రే	=	దేశంలో	సత్పాత్ర:	=	మంచిస్థానం కలవాడు
రుజా	=	రోగంచేత	సప్త్రమ్	=	పుత్రునితో పాటుగా
రుథిరమ్	=	రక్తం	సప్తజిహ్వా:	=	ఏడు నాలుకలు గలవాడు (అగ్ని)
	(ల)		సమంతాత్	=	సంపూర్ణంగా
లలాటమ్	=	నొసటిభాగమును	సమైస్సహ	=	అందరితో కలిసి
లఙ్ఘప్రతిష్ఠా:	=	క్రీర్తిపొందినవారు	సర్వకార:	=	ప్రభుత్వం
	(వ)		సర్వకారపక్షత:	=	ప్రభుత్వపక్షంనుండి
వ:	=	విమ్ములను / మీయొక్క	సర్వజవేన	=	అన్నిశక్తులతో
వక్తమ్	=	చెప్పుటకు	సంస్కృతి:	=	జీవనవిధానము
వటస్య పత్రస్య	=	మర్రిఆకు యొక్క	సాధ్యతామ్	=	సాధింపబడుగాక
వణిగజ్జనా:	=	వ్యాపారం చేసే వారు	సార్ద్రమ్	=	తడితో ఉన్నది
వాఙ్మయమ్	=	భాష / సాహిత్యం	సాశ్చర్యమ్	=	ఆశ్చర్యముతో కూడిన
వాఙ్మయవిశుద్ధి:	=	పవిత్రమైన కోరిక	సువర్ణమ్	=	బంగారము
వాతహా	=	వాతదోషమును పోగొట్టునది	సూత్రమ్	=	దారము
వామే	=	ఎడమభాగమందు	సౌరభమ్	=	సువాసన
వారణమ్	=	నివారించుట	స్థగితమ్	=	నిలిపివేయబడినది
వారణా:	=	ఏనుగులు	స్వప్నమ్	=	కలను
వित्तమ్	=	డబ్బు	స్వలాభమ్	=	సొంతలాభమును
వित్తేశ !	=	కుబేర !	స్వస్థ:	=	ఆరోగ్యవంతుడు
	(శ)		స్మృతిపథమాగత:	=	స్మరణకు వచ్చింది
శరీరచింతా	=	శరీరానికి సంబంధించిన ఆలోచన		(హ)	
శశాఙ్కు:	=	చంద్రుడు	हत:	=	చంపబడెను
శార్దూలవిద్యనఖభూషణ:	=	పులియొక్క దివ్యమైన గోరును	हस्तगलिताम्	=	చేతినుండి జారినదానిని
శిలాతలమ్	=	బండపైన	हिताहारसेवी	=	మేలుచేసే ఆహారంతీసుకునేవారు
శిష్యజ్జనా:	=	పెద్దమనుషులు	हिमम्	=	మంచు
శిలాతలమ్	=	బండపైన	हैमवती	=	హిమవంతుని కూతురు (పార్వతి)

క్రియాపదకోశ:

<p>అకరవाम = చేసితిమి అకుर्वन् = చేశారు అद्याత్ = తినాలి अपश्याम = చూసితిమి अवध्नन् = కట్టారు / బంధించారు</p> <p>आ</p> <p>आदत्त्व = గ్రహించు / స్వీకరించు आददामि = గ్రహించుచున్నాను आर्जय = ఆర్జించు / సంపాదించు आह्वयामि = పిలుచుచున్నాను</p> <p>इ</p> <p>इष्यते = ప్రేరేపించుచున్నాడు.</p> <p>उ</p> <p>उत्तिष्ठेत् = లేవాలి / నిద్రనుండి మేల్కోవాలి / నిలబడాలి उदघोषयत् = ప్రకటించెను उपक्रमते = మొదలు పెట్టుచున్నాడు/ది उपजायते = కలుగుతుంది उपास्महे = ఉపాసిద్దాము</p> <p>क</p> <p>कलय = పరిశీలించు क्षीयन्ते = నశించుచున్నవి</p> <p>च</p> <p>चल = కదులుము / నడుపుము</p> <p>ज</p> <p>जागृयाम = మేలుకొందాము जागृहि = మేలుకో जानताम् = తెలుసుకోండి जानीहि = తెలుసుకో जीवेत् = జీవించవలెను ज्ञास्यामः = తెలుసుకోగలము</p> <p>द</p> <p>ददर्श = చూచెను दहेयम् = కాలుస్తాను देहि = ఇవ్వము दृश्यते = కనబడుచున్నది</p> <p>न</p> <p>निवारयति = అడ్డగించుచున్నాడు न्यसेः = ఉంచుతివి</p> <p>प</p> <p>पश्यति = చూచుచున్నాడు / ది पश्येत् = చూడవలెను पुष्पाति = పుష్పినొందుచున్నాడు / బలపడుచున్నాడు</p> <p>प्रकटयतु = ప్రకటించండి प्रपद्ये = శరణు పొందుచున్నాను प्रयाति = ప్రయాణంచేస్తున్నాడు / ది</p>	<p>प्रयामः = ప్రయాణంచేస్తున్నాము प्रयाहि = ప్రయాణంచు / ప్రగతి మార్గంలో పయనించు</p> <p>प्रवादः = పుకారు प्रादुरभवत् = ప్రత్యక్షమైనాడు प्राप्नोति = పొందుచున్నాడు / ది प्राप्यते = పొందబడుచున్నది प्रार्थये = ప్రార్థించుచున్నాను प्रीणिहि = ప్రేమించు प्रयेत् = ప్రేరేపించవలెను</p> <p>ब</p> <p>बभ्राज = ప్రకాశించెను बाधते = బాధించుచున్నాడు / ది</p> <p>भ</p> <p>भविष्यति = కాగలదు भाति = ప్రకాశిస్తున్నాడు</p> <p>म</p> <p>मनुते = అనుకొనుచున్నాడు मन्ये = అనుకొనుచున్నాను</p> <p>य</p> <p>याचते = యాచించుచున్నాడు / ది</p> <p>र</p> <p>रराज = ప్రకాశించెను रोचते = ఇష్టపడుచున్నాడు / ది रोष्यताम् = నాటబడుగాక</p> <p>व</p> <p>वर्धयताम् = వృద్ధింపబడుగాక वितन्वन्ति = విస్తరింపజేయుచున్నారు वितरति = పంచుచున్నాడు ది विभाति = ప్రకాశించుచున్నాడు / ది विरराज = విరాజిల్లెను वृणीष्व = వరించు यापयन्ति = వ్యాపింపజేస్తున్నవి</p> <p>श</p> <p>शशाक = సమర్థుడయ్యాడు शृणुमः = వినుచున్నాము</p> <p>स</p> <p>सङ्गच्छध्वम् = పరస్పరం కలిసి సమస్వయంతో వెళ్ళండి</p> <p>संवदध्वम् = కలిసి మధురంగా మాట్లాడండి</p> <p>स्वीकरोति = స్వీకరించుచున్నాడు / ది स्मरामि = స్మరించుచున్నాను</p> <p>ह</p> <p>हसति = నవ్వుచున్నాడు / ది</p>
---	--